

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

81 M. 2 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1967 M. SAUSIO (JANUARY) 13 D.

Telefonas
Alplegate 7-7257

KAINA 20 C.

**BUENOS AIRES-AVELLANEDOS LIETUVIŲ PARAPIJOS
BAZNYČIA, KURIOJE VASARIO 1 D. IŠKILMINGOMIS
PAMALDOMIS BUS PRADĖTAS PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ
KONGRESAS. TAME KONGRESE DALYVAUS IR
EILĖ LIETUVIŲ IŠ JAV IR KANADOS.**

S. Narkėliūnaitės nuotrauka



Lietuviškoje Chicagoje

* "LIETUVIAI TELEVIZIJOJE" valandėlė jau kuris laikas savo programose rodo lietuviškos veiklos ištraukas filmuose. Vieną kartą programos vadovybė buvo išsnuomavusi garsinį filminį aparatą ir nuvažiavusi Clevelandan užfiksavo tenykščių lietuvių kultūrinę veiklą. Tik, gaila, kad tuos filmus rodant, garsas buvo gana netobulas. Dabar lietuvių televizijos valandėlės vadovybė nori įsigyti nuosavą garsinį filmavimo aparatą ir tam reikalui renka aukas. Nuo sausio mėnesio paskutiniojo penktadienio valandėlė bus matoma pusvalandžiu vėliau -- 8,30 val. vak., per 26-ą kanalą, kuriam "pagauti" prie senesniųjų aparatų reikia specialių prietaisų.

* ANATOLIJAUS KAIRIO veikalas "Diagnozė" buvo parodytas latvių vaidintojų šv. Alfonso parap. salėje Chicagoje sausio 15 d.

* ALEKSANDRAS G. KUMSKIS kandiduoja demokratų saraše į 13-jo Wardo aldermonus. Šis 56 metų lietuvis yra veiklus lietuvių bei amerikiečių tarpe. Jis su JAV lietuvių sportininkų grupe 1938 m. yra dalyvavęs lietuvių tautinėje olimpiadoje Kaune. A. Kumskio rėmimo laikinojo komiteto pirmininkais yra Algirdas Brazis, Walter Domkus, Kazys Šidlauskas, Peter Vilkelis.

* DAIL. K. ŽOROMSKIO darbų paroda (bus išstatyti 33 paskutiniojo laikotarpio darbai) bus atidaryta vasario 4 d. 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje.

* ALGIRDO LANDSBERGIO dvi viena-veiksmes komedijas stato Scenos darbuotojų sąjunga Chicagoje. Pirmąją komediją Barzda režisuoja B. Pūkelevičiūtė, kitą -- "Sudie, mano karaliau" -- Alg. Dikinis. Spektakliai įvyks kovo 18-19 dienomis Jaunimo Centre.

LIETUVIAI IR LENKAI CHICAGOS MUZIEJUJE

Lietuviai ir lenkai, nežūrint kai kurių mūsų kraštininių "patriotų" kurstomų neapykantos jausmų, dažnai sutelpa po vienu stogu. Jeigu kelios lietuvių grupės buvo "išvalytos", iš lenkų minėjimo Soldiers Field stadione praėjusių metų vasarą, gruodžio 10 d. įvykęs lietuvių kalėdinis pasirodymas ir lenkų mokslo bei technikos paroda jau sutilpo po vienu -- Chicagos Mokslo ir Pramonės muziejaus stogu.

joje tik mažą dalį tebeturi. Ir, reikia pasakyti, jiems tas pasisekė ir kitataučių akyse puikiai užsirekomendavo. Neteko girdėti, jog dėl šio krašto lenkų parodos rengimo reikalu bendravimo su komunistine valdžia būtų kas nors turėjęs kokį nemalonumą ar kad būtų sugriuvusi kokia nors išsvilų lenkų institucija. Taigi, lenkai šiame reikale parodė "didesnes galvas" negu mūsų, kuriems pakako kelių mokslininkų

iš sovietinės Lietuvos, kad nusiristų netikmų "laisvintojų" galvos, bet ir pats vyriausias organas būtų supurtytas.

Taip pat keli Chicagos lenkai su savo pašto ženklų rinkiniais dalyvavo pašto ženklų parodoje Varšuvoje. Jie ne tik kad ten dalyvavo, bet vienas iš jų buvo aukštai įvertintas ir gavo aukso medalį.

(eš.)

Lietuviai tame muziejuje turėjo 3 pasirodymus "Christmas around the World" programose, lietuvių eglutė ten buvo išstatyta visa gruodžio mėnesį, o lenkai gruodžio ir sausio mėnesiais buvo išstatę daug eksponatų, rodančių lenkų mokslo ir technikos laimėjimus per praėjusį tūkstantį metų. Toje rūpestingai ir vaizdžiai suruoštoje parodoje, tarpe Lenkijos senųjų universitetų rengėjai mini ir Vilnių, nors šiaip jau daug lietuviams nepalankios "politikos" nėra. Daug vietos yra skirta ir Amerikos lenkų laimėjimams, o taip pat ir šių dienų Lenkijos pasiekimams atžymėti.

Yra įdomu paminėti, kad parodą surengė bendromis jėgomis "laisvieji" ir "pavergtieji" lenkai: Chicagos komitetas Lenkijos tūkstantmečiui paminėti, Amerikos Lenkų muziejus ir Varšuvos Technologijos muziejus. Tokiu būdu lenkai galėjo sukaupti daugybę eksponatų, kurių išsvi-

Kultūringa visuomenė mėgsta laikraščius, skaito juos, komplektuoja. Bet tik teisingus, nuoširdžius.

Demagogų, provokatorių ir ignorantų apgaulingi raštai, sieklantieji ne nuoširdžiai pasidallinti žiniomis, bet žmogų apgauti ir išnaudoti, tesukella tik pasišlykštėjimą. Ir nenuostabu, kad žmonės tokių leidinių vengia, kratosi, negerbia jų, neskaito. Žmogus, užtikęs kuriame leidinyje vieną ir kitą kartą netikslių žinių, nenuoširdžių, o gal dar ir kokių slapčių tikslų siekiančių, daugiau nerespektuoja to leidinio.

Vieną kitą laikraštiniško klaidą skaitytojai gali atleisti. Bet laikraštiniškas turi būti budrus, kad nesuklystų nuolat. Ir budrumo neužtenka, dar reikia žinojimo, kur, kaip ir ką rašyti.

Seimininkas labai budrus, kuris lojo ir prabė-

gančią katę, ir krentanti lapą, vėją ir mėnulį, savo uodegą ir net patį šeimnininką, o vagiui aploti pristigdavo laiko, įkišo maišą, pririšo plytą ir nunesė ežeran.

Palyginti neseniai Naujienos pradėjo rašyti apie kažkokį lenkišką dienraštį, jo neįvardindamos, kad tas, girdi, pradėjęs nešvarią akciją prieš mūsų taurius šaulius ir t. t. Klek vėliau parašė, kad tą reikalą mūsų narsūs šaulių vadai jau sutvarkė: lenkai atsiprašė ir pažadėjo daugiau šitaip nerašinėti. Reiškia, būkite ramūs: jūsų narsūs ir budrūs vadai budri.

Kilo intriguojantis klausimas, kaipgi jie ten tuos lenkelius privertė atsiprašyti, atšaukti ir t. t.? Gal iškvietė į dvikovą, kaip Žilmaras? Gal pagrasinio boikotu lenkiško kumpio ir zubrinės? O gal pasiuntė kur mellesnę uniformuotą



LIETUVIŲ EGLUTĖ, papuošta labai populiariais "šiaudinukais", kuri gruodžio mėnesį buvo išstatyta Chicagos Mokslo ir Pramonės muziejuje.

E. Šulaičio nuotrauka

NAUJIENŲ DIENRAŠTIS APGAUDINĖJA SKAITYTOJUS

šaulę su seno lietuviško krupniko bonka, ir toji drapležną lenką taip apmalšino? Kas gi žino? Nestelkė niekas visuomenę paaiškinti, ją painformuoti. Tik pranešė bendrai, ir, reiškia, būkite ramūs ir stebėkitės šaulių vadų sugebėjimais.

Bet dabar, 1965.XII.23 vėl pradėjo šaukti:

-- Ir vėl lenkai nesiliauja šmeižę lietuvius...

Tą Naujienų rašinėlių pasirašo kažkoks... "Budrus". Bet, nežiūrint to viso "budrumo", iš to rašinėlio dvelkia lyg tai demagoginis ar koks provokacinis garelis. Šį kartą jau buvo nurodytas šaltinis (gal per neapsižiūrėjimą?). Parūpo patikrinti. Ir kas gi pasirodė? To "budraus" reporterio parašytas rašinėlis neatžymėtinas aukštesniu laipsniu, kaip dvejuose su dviem minusais.

Rašinėlyje paduotos citatos kabutėse. Tokios, paprastai, esti pažodžiui tikslios. Bet tik ne šios. Čia "budrus" rašytojas,

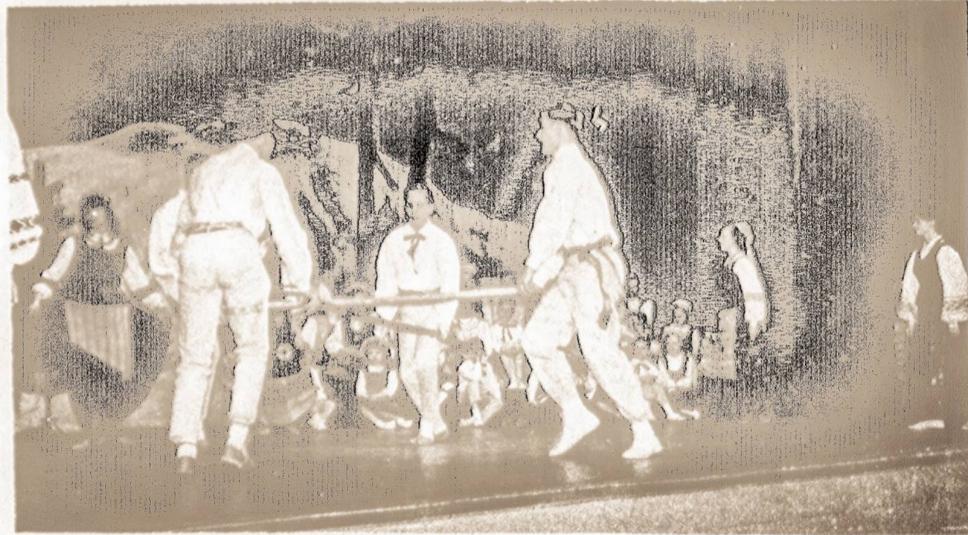
atrodo, nežinojo vienos kurios kalbos. O gal ir abiejų nemokėjo, jau nekalbant bendrai apie visišką sveiko senso stoką. Vertimai netikslūs, nepilni, o kai kurios pastraipėlės visiškai aukštytyn kojom "išverstos". Pridėtas moralas apie "demokratinis kraštus" ir "laisvą spaudą" visiškai ne vietoje. Pavalkiojimas tauraus (kaip kartais parašoma Naujienose) šaulių vardo, nepaaiškinant reikalo iš esmės, atsiduoda gudriai užmaskuota provokacija.

Štai faktai:

1. Antraštė "Lenkai šmeižikai" perdėm demagoginė, nes gi yra lenkų šmeižikų, vagių ir gerų žmonių.

2. Toliau... "lenkai nesiliauja šmeižę lietuvius" tos pat vertės tvirtinimas. Jeigu koks "dziennikas" parašė ką apie kokius "szaulius", tai dar nereiškia visų lenkų nuomonės apie visus lietuvius.

Tęsiama 3 psl.



ATEITIES ATŽALYNO taut. šokių grupės šokėjai pasirodo lietuvių programoje Chicagos Mokslo ir Pramonės muziejuje.

E. Šulaičio nuotrauka

GERIAUSIAS

Insurance ir Real Estate

PATARNAVIMAS PAS

John Orman Agency

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas Virginiā 6-1800

Mano viešnage Lietuvoje

Rašo Pranė Lapienė

TĘSINYS

Visų kvietimuis priimu, dėkoju. Rytą prieš devintą atvyksta Olė ir paršiveda mane pas save. Ji su vyru gyvena arti Neringos viešbučio. Jų butas jaukus, gražiai apstatytas, jame didelė biblioteka. Baldai, sako, atsivežti iš Kauno, įsigyti prieškariniais laikais. Balkone lovėliuose prisodinta gėlių. Aki patraukia ant sofos ilgomis kudlomis šunelis. Tai Olei dovana nuo jos vyro motinos. Galvoju, kad iš tiek vilnos toji anyta galėjo marčiai nunerti suknelę ar megztuką, jei ji tokia gabi rankdarbiams, bet gal praktiškas daiktas nebūtų teikęs tiek džiaugsmo, kiek tas mopsiukas.

Jos vyras mane kalbina angliškai. Būdamas pensininku, turėdamas daug laisvo laiko, nusprendęs palavinti smegenis pats vienas iš vadovėlių pramokti svetimos kalbos. Ir tikrai jo angliškai jau neparoduotum.

Kviečia mane prie stalo. Net aiktelėju, išvydus kiek ant jo gėrybių prikrauta! Be kumpio, pyragaičių, uogienių, sviesto ir duonos su kava, ten stovi ir juodoji ikra, ir marinuoti grybai, įvairios salotos ir net keturios bonkos įvairaus vyno. Tai, esą, pačios Olės gamybos. Įsiūlo ir man bonkutę parsivežti į Ameriką, nes ateinanti vasara, ruduo, vėl prisiuogausianti ir prisigrybausianti ir įvairaus vyno bei likerio prisigaminsianti.

Dovaną priimu, nors ji man parsivežti, galvoju, nebūna lengva, turint jau abi valizas pilnas dovanų. Atvažiuojant mano bagažas viršijo žymiai virš normos, kuri yra 40 svarų, o dabar, atrodo, jis bus tris kartus sunkesnis. Žinodama, kad už kiekvieną virš normos kg. reikia primokėti po \$5., truputį rūpinau jau ir finansiniais ištekliais. Bet dovanų atsisakyti nemoku ir nenoriu.

Seimininkė vis ragina mane valgyti. Niekada nebuvau manius, kad dabar Lietuvoje inteligentai žmonės svečiai prašytų valgyti, vis tą prašymą kartodami. O mane visko gali priprašyti. Beragaudama marinuotų grybų bei ikros, vos neužspringau, kuomet per išstisus metus pusryčiams pasitenkindavau bulkute su kava.

Vienuoliktą rytą pusryti baigiame ir Olė su abiem sesutėm palydi mane iki viešbučio, kur radau mane laukiančią Katrę. Ji atvyko taksi, nes gyvena Pavilnyje. Jos stalas taip pat apkrautas įvairiais valgiais. Kuomet aš atsprasinėju nieko nebegalinti į burna imti, nes tik ką po didelių pusryčių, ji vyriškai susikeičia: "O kuriems velniams aš tiek dirbau tuos valgius gamindama!..."

Čia ilgas stalas apsėstas 14 žmonių. Iš jų tik keturi man matyti, visi kiti gimę po 1935 metų, bet dabar visi baigę mokslus, sukūrę šeimas, įsidarbinę, o viena porelė

išdavusi ir vaisių, nepaprastai guvų berniuką, Jonuką. Kuomet susirinkusieji kelia tostus, linkėdami man viso gero, Jonukas ploja rankutėmis. Jam tik dveji meteliai ir, atrodo, jis visų mėgiamiausias žaisliukas.

Su visais čia susirinkusiais randame daug kalbos. Jie mane klausinėja apie Amerikos gyvenimą, aš apie jų. Jie įteikia man ir dovanų. Tampu giliai sujau-dinta, kuomet viena mergina, Pedagoginio instituto dėstytoja, nusiima nuo kaklo gintarų šniūrelį ir man įteikia. Tebūsią man pirmos pažinties atminimui. Panašiai pasielgia ir pati šeimininkė. Klausiami, ko jie norėtų iš Amerikos gauti, visi reiškia noro turėti Amerikos žurnalų. Vyrų domisi technika, o moterys -- žurnaluose pavaizduotu bendru Amerikos gyvenimu.

Nustatytu laiku mane gražina į viešbutį, o po valandėlės jau geriu arbatą pas Elzę. Elzė jauna ir visi jos svečiai jauni. Tarp jų keli inžinieriai, o kiti, supratau, aukštesniųjų mokyklų dėstytojai. Jie man pasakoja, kaip dabar, esą, visų tautybių žmonės gražiai sugyvena. Kaip pavyzdį, mini vieną žydų tautos merginą, kurios vardas dokumentuose pažymėtas Anna, bet jie vadina ją Onute ir visiškai niekuo nesisiskirianti nuo lietuvių. Ji dėstanti Vilniaus Technikume. Glaudžiai draugaujau su rusais ir lenkais.

-- O kaip su kalba? Kada esate mišrių tautų būrelyje, tur būt, vartojate tik rusų kalbą, a? -- teiraujos.

Jie nusikvatoja. -- Rusų kalba Lietuvoje tarp lietuvių? -- vienas su nuostaba ištaria.

Ir jie man tvirtina, kad, nežiūrint kokius mokslus lietuvis baigęs, lietuvių kalba -- jo šnekamoji kalba. Pamini Kauno Technikumą, kur nebuvo ir lietuviškų vadovėlių, mokėsi iš rusiškų, bet ji baigę nekaltą laisvai rusiškai. O dabar, esą, Vilniaus Technikume visai nebedėstoma rusų k. ir ji baigę visi pasilieka Lietuvoje dirbti. Kada atsirandąs lietuvis specialistas, iki tol tą darbą dirbęs, rusas išvykstaš namo. Jie jį išleisdami pagerbia ir už citasias pareigas padėkoja.

Šie jauni žmonės man primena ir Sovietų Rusijos konstituciją, kuri leidžianti kiekvienai jos turimai respublikai tvarkytis savo nuožiūra. O, jie gerai su konstitucija susipažinę.

Aš klausiaus ir nenorėjau jų jokiais klausimais ar pastabomis kompromituoti. Man buvo džiugu klausytis ką jie žino, kad jie jaučiasi lietuviams.

Labai pakelta nuotaika persiskyrčiau su šiais mielais žmonėmis.

DAILĖS MUZIEJUOSE

Šį rytą dailininkas ir pasižymėjęs meno veikėjas Vytautas Pečiūra pakviečia mane aplankyti Paveikslų galeriją ir Dailės muziejų. Neklausiau, bet maniau, kad jis kažkur muziejų viršininkas ar panašus parei-ginąs, nes atėjo su raktais, ir jis pirmasis pravėrė Paveikslų galerijos duris.

Pabaiga sekančiame numeryje

Lietuviai Kalifornijoje

* Los Angeles, Kalifornija. -- Lietuvių Susivienijimo Amerikoje Los Angeles Kuopa, kuriai vėl išrinktas vadovauti Adomas Bėkša, sausio 29 d. šv. Kazimiero parapijos salėje turės savo metinį parengimą-vakarą. Programai parengti yra pakviestas akt. Juozas Kaributas, kuris su savo vaidintojais ruošia vaidinimą.

* ALDONA VALUKONIENĖ, iš Detroito, Mich., buvo atvykusi porai savaičių į Los Angeles aplankyti savo dukros Ramūnės, kuri profesoriauja Glendale kolegijoje. Be to, Valukonienė aplankė ir savo sesutę Jonynienę, pusbroli Katilį ir kitus gimines, Santa Monica, Calif. Los Angeles jai labai patiko, planuoja vėliau, išėjus į pensiją, čia įsikurti.

* Didelė parapijos šventė bus kovo 5 d. Tą dieną parapijos choras mini savo

gyvavimo 25-rių metų jubiliejų, tą pačią dieną yra švenčiama parapijos Patro-no šv. Kazimiero šventė, kuri šiais metais sutampa su 40 valandų atleidais ir metinėmis rekolekcijomis. Tėv. Žiūraitis, iš Washington, D. C., dominikonas, bus šių metų lietuvių rekolekcijų vedėjas. Tėv. Žiūraitis yra reto iškalbingumo misininkas ir turįs didelį patyrimą rekolekcijų vedime. Šis jo vizitas į Los Angeles bus pirmasis.

* VYTAUTAS ir ALBINA TOMKAI iš Elizabeth, N. J. ir Juozas ir Elena Andriušiai iš New York lankėsi Los Angeles įsikūrimo tikslu ir buvo sustoję pas savo bičiulį Kazį Karužą, kuris čia yra apartamentų Vila Trakai savininkas. Svečiams Los Angeles labai patiko ir netrukus planuoja čia persikelti gyven-ti.

* DALIA POLIKAITIENĖ, Vivien Aguilar pasitraukus, nuo sausio mėn. pradėjo mokytojauti šv. Kazimiero mokykloje; veda antrąjį skyrių. Seniau Polikaitienė yra buvusi mūsų mokyklos darželio vedėja. Mokyklos vadovybė ir tėvai jos grįžimu į mūsų mokyklą yra labai patenkinti.

* ARŪNAS VAŠKAS, iš Baltimoro, Md., yra vienintelis lietuvis studentas garsiajame Pasadena, Cal., Technologijos Institute. Už savo gerą mokymąsi jisai yra gavęs valdžios stipendiją ir atsiųstas čia studijuoti. Arūnas Los Angeles turi savo dėdę Vyt. Anelaušką, pas kurį praleidžia ir savo atostogas.

* STEFANIJA ŽIČKIENĖ, iš Boston, Mass. buvo atvykusi į Los Angeles aplankyti savo dukros, žento ir anūkių Pošių, kurie gyvena Long Beach, Calif.



Lydima savo draugės Olės ir kitų pažįstamų, šią įspūdingą autorė Pranė Lapienė grįžta į "Neringos" viešbutį, kuriam buvo apsistojusi.

NAUJIENOS...

Atkelta iš 2 psl.

3. Parašyta "Krūvini šauliai buvo papirkti žudikai". Kodėl "Krūvini"? O gal norėjo parašyti, kad tie šauliai buvo kilę iš krūvų, buvo krūviniai? Pagal originalą turėtų būti šitaip: "Krūvini šauliai buvo paperkami budeliai".

4. "Budrus" reporteris tvirtina, kad "Jis paduoda...", reiškia, knygos autorius. Bet po tuo straipsniu nėra jokio parašo.

5. Dvylikos eilučių pastraipėlė "Litauen" "budrus" vertėjas sugebėjo paversti aštuoniomis eilutėmis ir jau padarė keletą išradimų: "Vokiečiai davė pažadą", "prašė pagalbos ir kariškų dalinių" ir t. t. Originalne tekalbama tik apie viltį, apie verbavimą į pagalbinus k. dalinius ir t. t.

6. Sekančiai 13 eilučių pastraipėlė jau užteko 7 eilučių "tikslaus" vertimo. Dingo Mickevičius, dingo originale pabrėžtas teigimas, kad šauliai tebuvo tik įrankiu, dingo žmonės šakalai, automatų salvės, budeliai, turgus, nuplėsti nuo lavonų skudurai ir kt. Bet atsirado tvirtinimas, kad "Tų egzekucijų vykdytojai dažniausiai buvo šauliai" ... Atseit, jie veikė savarankiškai! Atsirado kažkoks "Wermachtas", "krūmuose pasislėpę asmenys", grobis ir kt. Palyginant, stačiai koku darosi.

7. Sunku paminėti visus netikslumus, klaidas. Iš uolių budelių padarė "gobšus vykdytojus", iš kareivinių požemių -- stovyklos apylinkes, iš patikimesnių rankų -- "daugiau patikimas rankas" ir ant galo visai išvertė aukštyn kojom. Tekstą "...zrezygnovali Niemcy z tworzenia "legionų litewskiego" perdirbo šitaip: "Dėl tų priežasčių vokiečiai nutarė steigti lietuviškus dalinius" ... Reiškia, visiškai atvirksčiai. Tai kaip gi respektuoti tokį raštą, laikraštį ir tokias "budrus" bendradarbius bei redaktorius?

Tai tik viena pusė šio nevykusio dalyko. O kita pusė, tai štai kas. Jeigu jau paliečiamas toks reikalas, tai reikia pasakyti ir kas nors esmingesnio, negu "demokratinis kraštas, laisva spauda, šlykšti propaganda, mirtinis bolševikinis priešas" ir užbaigti

daugiau negu negudriu klausimu:

-- O gal "dziennik Związkowy" pasuko į "kultūrinio bendradarbiavimo" su komunistais liniją?

Gi esmė štai kokia. Negalima apeiti šį klausimą, demagogiškai pasispiaudant į lenkų ir dar, tik įsivaizduokit, į "bendradarbių" pusę. Faktai lieka faktais, ir jų neužspiaudysi. Geriau reikalą pasvarstyti išmintingai ir nuoširdžiai.

Dar prieš vokiečių atėjimą, Lietuva buvo baisiai ir skaudžiai sužalota. Atviros žaizdos tebekraujavo tūkstantčiais gyvybių, mariomis skausmo, kraujo ir ašarų. Kas nors gi buvo kaltas dėl tų baisių fizinių ir moralinių skriaudų, kurios vienus daugiau, skaudžiau palietė, kitus mažiau. Kai kuriuos daugiau paliestuosius kerštas apakino, ir jie, užsilvinkę kario, šaulio ar policininko uniformą, ieškojo krūvino atpildo bet kur, nieko nesvarstydami, lygiai taip, kaip nieko nesvarstant buvo išmėsinėti jų gyvi kūnai, vaikai, šeimos... O prie jų dar prisidėjo propagandos apakinti silpnapročiai, prisiplakę silpnavaliai savanaudžiai, vagys, plėšikai, bolševikiški provokatoriai ir panašus elementas, kuris prie kiekvienos valdžios, ypač okupacinės, stengiasi išplaukti į paviršių. Okupantas apgaule ir prievarta įrikiavo juos ten, kur norėjo. Ir taip susidarė tie "kadrai".

Juk ir patys lenkai, kaip matosi tame straipsnyje, ne tik panašiai aiškina tą reikalą, bet dar ir pabrėžia, kad tie "szauliai" tebuvo įrankiu (narzędziem). Tik "budrus" Naujienų rašėva to nepastebėjo. O gal ir neporėjo pastebėti, būdamas įsitikinęs, kad lenkai pradėjo bendrai veikti su Mr. Y. ir K. komiteto bolševikais?

Ne visa tauta, dar gi net ir ne visi šauliai buvo tų "szaulių" tarpe. Ponas "Budrus" gal dar nepamiršo neseniai Naujienose tilpusių reportažų apie vieno Chicagos "nacio" ir šaulio teismą? O gal pats "Budrys" juos ir rašė? Ten buvo aiškiai papasakota, kaip, į teismą atvykę, du gražiai lietuviškai kalbantieji, kul-

Pabaiga 5 psl.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštys in 1886, is published weekly (in June, July and August - bi-weekly), by Valerie Tyšliava and Juozas N. Tyšliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone APplegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkelionaitė; Managing Editor: Valerie Tyšliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three week's notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

Mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS



Vienybė įžengia į 81-uosius gyvenimo metus sulėtintu žingsniu. Jei mūsų pesimistams patikėti, joks kitas lietuvių laikraštis tokio amžiaus nesulauks, nes Lietuva, girdi, būsianti surusinta, o užsienio lietuviams nutautėję. Vienybė gimė tuo pačiu metu, kai mirė Basanavičiaus-Šliūpo Aušra, milijoninėje tautoje tada negalėdama sumedžioti nė dviejų šimtų skaitytojų. Paskutinis Aušros redaktorius J. Andziulaitis ne tik įvedė pažangesnę rašybą Vienybėje, paėmęs ją redaguoti, bet ir, tarytum, perkėlė visus Aušros idealus. Tautiniai patriotinę liniją Vienybėje ypač sustiprino aušrininkas kun. A. Burba. Ši linija išliko Vienybėje tvirta pagal poeto Tyšliavos raginimą: Būkime atkaklūs lietuviams iki paskutiniųjų!

Vienybės atrama, kaip ir Šiluvos paminklinės koplytėlės Washingtone, yra senieji Amerikos lietuviai ir tie naujieji, kuriuos gyvenimas įtikino, kad senųjų etnieji tėvynės mellės keliai nuosakiausi ir tautai naudingiausi. Jei dėl senųjų nusenimo ir išmirimo, o naujųjų nepakankamo gausumo, Vienybei tektų kada nors, kaip Aušrai, sustoti, Amerikos lietuvių spauda pasidarytų Anykščių šileliu, kur "ant kalno pliko kelios pušelės apykreivės liko". Keletas kreivų nepadaro tiesaus.

Nuoširdi ir neužvilkinama finansinė parama užtikrintų Vienybei dar daugelį gyvenimo metų šalia tų 80-ties, kuriuos garbingai išgyveno. Visos jos skelbtosios idėjos: lietuvių tautybė, demokratija, laisvas žodis, tikiškinė tolerancija tapo visiems Amerikos lietuviams brangios. Tiesa, naujųjų užvaldyta mūsų spauda laisvo žodžio jau nebegebia, nes, tur būt, užsikrėtė šiek tiek fašizmu ir bolševizmu, bet Vatikanas nūn prašo vykdyti tikiškinės pakantos idėjas, kurias Vienybė nuo senų laikų skelbdavo. Buvo įdomu stebėti, kaip du mūsų Susivienijimai savo jubiliejinuose seimuose neturėjo drąsos nors žodeliu prisiminti Vienybę, kuri organizaciją įkūrė ir redakcijose išaugino. Bet ir jie jaučia tą patį, ką ir Vienybė: vis mažėjanti senųjų Amerikos lietuvių skaičių savo pagrindą ir atramą.

80 METŲ BĖGYJĖ

Mes, socialistai, iš savo pusės reikalaujame Lietuvos autonomijos su seniu Vilniuje. Toks selmas daugiau darbininkams naudos nei, negu visos Rusijos selmas Peterburge, nes Lietuva vis tik daug šviesesnė, negu Maskolija, todėl ir geresnius atstovus išrinktų. Peterburge jie paskęstų plačiose maskolijų eilėse. Tegul selmas Vilniuje nutaria koku būdu mums reikia su kaimynais susidėti. Mes, lietuviai, tada visiškai nuo svetimos

priespaudos atsikratytumėm!

Kova, nr. 9, 1906 m.

Laisva Lietuva, nusikračiusi svetimų ir savų despotų, pamynus po kojomis tamsumą, kitų laisvų tautų draugėje besirūpinanti savo ekonominę būklę gerinti ir žengianti pirmyn -- toks turėtų būti lietuvių demokratų partijos idealas!

P. Višinskis, Varpas, 1901 m., nr. 1

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

NEKLYSTANTIS TEISĖJAS

-- Kas šiandien ragina nusidiepti okupantui ir pasigallėjimo prašyti, mums bruka sunkią ligą. Toks nei klausytinas nei mūsų tarpan kviestinas, Nors nekliname kerštą ir jo neslekiamo, lygiai nevertinam vergo nuotakui. Nesvarbu, iš kur ateina tautos šmeižimas ir pasidavimo raginimai -- iš VLIKo nario, PLB svarbaus asmens, iš daktaro, kunigo ar staliaus -- jie yra nekėšiškos vergijos šaukliai, ir mūsų gyvenime neturi būti toleruojami. Iki šiol buvome pakantūs, bet klaidos nesustoja, ir jas beveik laikas laikyti ne klaidomis, bet sąmoningais mostais.

Tokiais žodžiais kalba V. Volertas (Darbininkas, š. m. nr. 1) apie siekimą ryšių su tauta. Kiek čia pykčio! Kiek čia išdidumo savu neklaidingumu! Kiek čia nesugebėjimo objektyviai išsireikšti!

V. Volertui reikia atsakyti jo paties žodžiais (iš to paties straipsnio):

-- Dera suprasti, kad žaidimais rūmai nestatomi. Svajonių dėllojimas, pamirštant aplinką ir realybę, vien laiką gaisrina. Fantazija ir negyvų kareivėlių rikavimai yra benaudžiai tiek laisvės siekiuose, tiek visuomeniniame gyvenime. -- Šio savo paties mintyse susipainojusio žmogaus rašinyje kunkuliuoja to paties teigimai, neigimai, prieštaravimas sau. O klaidingai manoma, kad patriotizmas viską atperka. Ten, kur žaidimais rūmai nestatomi, kur svajonės atmetamos, kur realybė neignoruojama, kur įgriso fantazija, kur atsisakoma negyvų partijų ir kareivėlių rikavimo, -- ten V. Volertas neturi ko veikti, nes kai jis sako: "Dera suprasti...", tai jam pačiam dera suprasti. Ir tą nesupratimą jau "beveik laikas laikyti ne klaidomis, bet sąmoningais mostais".

Ne tik šiais laikais apstu neklaidingų teisėjų ir tautos atstovų. Senoji Lietuva turėjo ponų luomą, kurie taip pat tarėsi esą tautos gyvatos nešėjais, laisvės šaukliais, patriotais. Beveik išrisal tas luomas nuėjo velniop. O tauta liko. Klydo tada tie, kurie nuo tautos masių atsirbojo ir tarėsi esą tautos širdis. Tai buvo nemaža klaida, nes ta klaida buvo gyva per kelis šimtmečius tūkstančiuose sąmonų. O visgi buvo nemaža klaida.

Mūsų laikų nuo tautos atsirbojimo problema, kaip ją ne vien Volertas begintų, vis labiau darosi ne tiek politinė, kiek psichiatrinė problema. Anot Volerto, "jau beveik laikas" tai pasakyti. Žinoma, tai nereiškia, kad turime tapti lietuviškais probolševikais.

MYKOLO LIETUVIO DARBAS

Neseniai Lietuvoje išleido kopiją ir vertimą su komentarais 1615 metų Mykolo

Lietuvio "Apie totorių, lietuvių ir maskvėnų papročius". Veikalas prieš tai buvęs skirtas Žigimanto Augusto informacijai. Autorius iškelia visą eilę neigiamų Lietuvos gyvenimo reiškinų ir baisesi, kad dėl nerūpestingumo ir patvirkimo tėvynę gali užgulti naujų didelių nelaimių. Tai didelio patrioto darbas.

Kas tas Mykolas Lietuvos? Prof. M. Liubavskis ir prof. I. Jonynas, savarankiškai tyrinėdami, priėjo išvados, kad tai yra Mykolo Tiškevičiaus slapyvardis. Tiškevičių giminės pradininkas yra Kalenikas Miškovičius, pirmosios pusės XV a. rusas. Jis turėjo tris sūnus: Senkų, Ivašką ir Tichoną arba Tišką. Šis Tiška ir yra pirmojo Tiškevičiaus tėvas.

XVI amžiuje Tiškevičius jau save vadina Mykolu Lietuviu ir siejojasi Lietuvos ateitimi. Iš čia eina moralas: lietuvių tauta gausiai išaugino lenkų patriotų, bet ir kitos tautos davė žmonių lietuvių tautai.

Mykolo Lietuvio (Mykolo Tiškevičiaus) tekstus beskaitant, prisiminė neseniai išleivų spaudoje gausiai minėta L. Vladimirovo pavardė ir ta proga daug kur pailietos nacistinės smalos bačkos.

DR. VALIŪNO VIEŠNAGĖ CHICAGOJE

Pradėsime iš toliau. Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Vladislovas Vaza buvo ribotų gabumų valdovas, kartais iš menkniekių sugebėdavo pasidaryti didelių sunkumų. Lenkijos-Lietuvos jungtinėje valstybėje buvo labai reikšmingi bajorų seimai. Visos valstybės bajorų seimai paprastai prasidėdavo pamaldomis ir pamokslu, o vėliau tarp kitų ceremonijų buvo ir karaliaus rankos bučiavimas. Ir kartą taip atsitiko, kad karalius Vladislovas Vaza nedavė rankos pabučiuoti Lietuvos magnatui Radvilai. Tas čia pat pasakė graudžią kalbą, net apsi-verkdamas, apie tai, kaip karalius skriaudžia bajorus, ir seimą apleido. Su juo seimą apleido ir jo draugai ir tų draugų draugai. Seimas paoro, skubūs valstybės reikalai paliko neišspręsti. Ir tai dėl to nelemto rankos bučiavimo.

O dabar veiksmas jau vyksta šiomis dienomis Chicagoje. Nuvyko naujasis VLIKo pirmininkas. Visai eilė žmonių teko su juo kalbėtis. Tautininkų neaplanke, tie neturėjo net ir progos pagalvoti apie rankos bučiavimą. Dar blogiau, kad tautininkai pasirengę, kad ne jie, o jiems būtų ranka pabučiuota. Neišsprendęs kas ir kam ką turi bučiuoti, dr. Valiūnas nerado galimybės pasimatyti ir su konsulu. Nepasiruošę bučiuoti, bet rankos padavimo laukę ir kai kurie jaunieji įtakingi intelektualai.

Išvada: karalius Vladislovas (atsiprašau -- dr. Valiūnas) Chicagoje prisivirė košės. Paašikėjo, kad naujas pirmininkas pasirinko senus patarėjus. Blogai pataria.

Mums rašo

Neseniai P. Lapienė parašė Vienybėje, kad jos draugai ir pažįstami Lietuvoje gauna nuo 60 iki 120 rublių pensijos į mėnesį. Skaitytojas J. Jaškauskas bandė ją nudyvyti. Tada aš suradau antikomunistinio Instituto Tarybų Sąjungai tirti duomenis, kurie rodo, kad socialinio draudimo pensijų vidurkis yra 66 rubliai per mėnesį. Tai perskaitęs J. Jaškauskas pareiškė, kad jis iš minimalių ir maksimalių pensijų dydžių vidurkio nežinaš ir kad ji labiausiai domina, ką Lietuvoje už pensiją galima nusipirkti.

Ir šiam J. Jaškausko smalsumui patenkinti aš išskaičiavau viršų pensijų vidurkį, pagal aritmetikos dėsnius, kuriuos dar pradžios mokykloje buvau išmokęs (66 rb.). Be to, parašiau pažįstamai į Vilnių, kad šį man praneštų, kiek ten šių metų pradžioje vidutiniškai kainavo būtini pragyvenimui dalykai. Štai tos Vilniaus kainos:

Juodos duonos kg -- 14
kapeikų, baltos d. kg -- 19
kp., jautienos kg -- 1 rb.
90 kp., 10 klausinių -- 85
kp., pieno litras -- 36 kp.,
degtinės litras -- 6 rb.,
vyriškas vilnontis kostiumas -- 135 rb., medvilninė suknelė, -- 4 rb., vyriški pusbačiai (odiniai padais) -- 30 rb., mėnesinė buto nuoma -- 13,2 kapeikų už kvadr. metrą, autobuso bilietas mieste -- 4 kapeikos.

Jei Jaškauskas norėjo informacijos, tai jis turėtų būti man ir Vienybėje dėkingas. Tik prašau jį neuždavinėti man spręsti aritmetinių uždavinių kaip, pvz., kiek litrų degtinės galima nusipirkti už vidutinę pensiją.

V. ZALATORIUS

VIENYBĖS REDAKCIJAI
SVENČIANT SAVO 80 M.
GYVAVIMO SUKAKTĮ.

Didžiai gerbiamoji p. Tyšliavene, Kaž kaip nesinori tikėti, kad lietuvių laikraštis išleivijoje gali minėti net 80 me-

tų savo gyvavimo sukaktį! Juk tiek daug įvairiausių pergyvenimų! Tiek daug tily ardyta, ta sunkųji vežimą bevežant! Be to, juk tas visa dar nėra galas, juk asmeniškai pergyvenimai savo antspaudas deda. Nežiūrint to viso, vistiek sugebėjote būti pergalėtoja.

Gražiai sveikinu. Linkiu kaip nors datuoti savo išgales, kad minėjus nors šimtinę sukaktį.

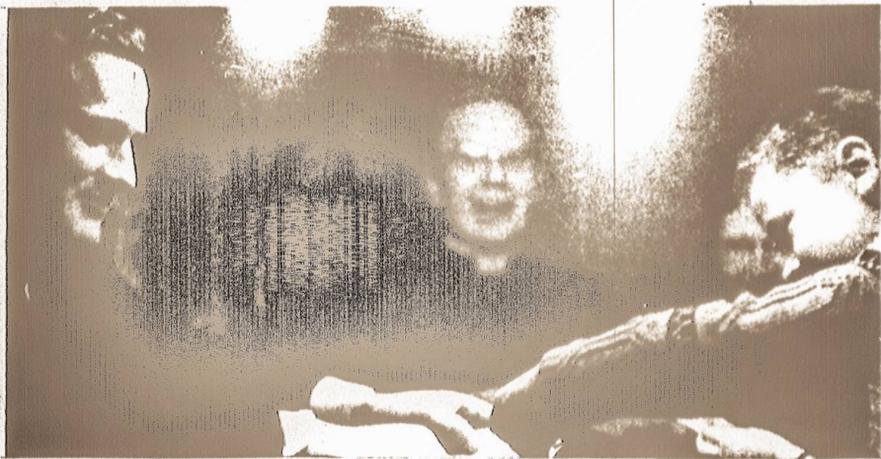
Taipgi linkiu jums, ponai Tyšliavene, asmeniškose sveikatos. Vien tikrai fiziškai sveikame kūne tegali glūdėti lakioji dvasia.

Retiškiu pagarbos žodį.

J. BERTULIS

Chicago, Ill.

Gerb. Redakcija, Pavėluotai siunčiu prenumeratą. Buvau sunkiai susirgęs. Nors dar nesustiprėjau, negaliu Vienybės pamiršti, juk ją skaitau nuo 1907 m. Esu gimęs 1888 m. Laikraštis man labai brangus. Dažnai būdamas Juozas Tyšliava Bostone ir mane aplankydavo. Siunčiu \$10. Su gilia pagarba S. ZAVADSKAS So. Boston, Mass.



KALĖDAITĮ BELAUŽIANT... - šią nuotrauką kartu su žemiau esančia šv. Onos bažnyčia įdėjo Anglijoje leidžiamas Soviet Weekly kaip iliustraciją prie aprašymo "Kalėdos Lietuvoje" ("Christmas in Lithuania"). Rašo, kad tai Kūčių vakaro vaidas Balčiūnų šeimoje. Viduryje esantį kunigą vadina "Father Stanislovas". Atrodo, kad tai kun. Mažeika, šv. Mikalojaus par. klebonas.

SPAUDOJE

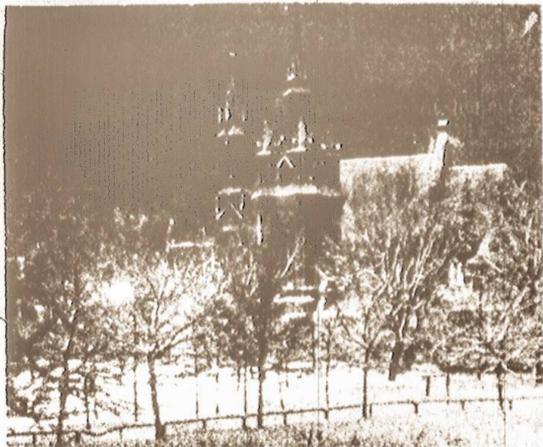
LIETUVOS DOVANA DVASISKIAMS

--- Tėviškės Žiburiai sausio 12 d. 2 nr. rašo:

"ROMOS KATALIKŲ APEIGYNAS". Vysk. Pr. Brazys gavo iš Lietuvos 500 egzempliorių "Romos katalikų apeigyno". Tai naujasis ritualas, išleistas Lietuvos vyskupijų ordinatūrų kolegijos rūpesčiu. Spausdintas Vilniuje "Vaizdo" spaustuvėje. Šis Apeigynas apima sakramentus ir pašventinimus. Tekstas yra lotynų ir greta lietuvių kalba, o sakramentų apeigos taip pat lietuvių bei lenkų kalbomis. Lietuviškas tekstų vertimas yra sklandus, žodžiai sukuriami, knyga yra gražiai apipavidalinta, tekstas dviejų spalvų, sakramentai pavatizuoti dargi brėžiniais paveikslais, psalmių giedojimui pridėtos gaidos, kietais kolenkoro apdarais, 286 puslapių. Šio Apeigyno, berods, yra atspausinta 3,000 egzempliorių, kurių 500 skirti lietuviams užsienyje, o 2,500 Lietuvai. Yra ruošinama ir tikimasi, kad bus netrukus išleista ir antroji knyga -- kancionaras arba giesmynas, kuriame tilps visi liturginiam giedojimui reikalingi tekstai ir gaidos.

DARBININKAS RAGINA RYŠIUS SU LIETUVA

A. R. Darbininke, kurio redakcija pasižymėjusi akcijoje prieš tuos, kurie siekia ryšio su Lietuva ir jos žmonėmis, ir spausdina rašinius prieš "ryšinius", sausio 17 d. rašo: "Norint padėti tėvynėje likusiai tautos kaimeniui išsilaikyti", nėra kito kelio, kaip išvystyti ryšius su tuo kaimeni palaiškymas. Juo artimesni ryšiai, juo veiksmingesnė pagalba. Dabartiniai ryšiai toli gražu nepakankami. Tai tik giminystės ryšiai, kurie nutruks, kai giminės, kurie buvo ir asmeniškai pažįstami, išmirs. Spėjų, kad 90 proc. naujų išvykusių su savo tautiečiais negiminėmis Lietuvoje jokių ryšių nepalaiko ir jų neremia. O turėtų būti priešingai: 90 nuošimčių, jei ne visas šimtas, galėtų ir turėtų palaikyti ryšius su tautiečiais (rašytojas su rašytoju, gydytojas su gydytoju ir t. t.) ir padėti savo vaikams, ypač studentams, tokius ryšius užmegzti. (Dabar yra suvargusių rašytojų Lietuvoje, kuriais



ŠV. ONOS BAŽNYČIA VILNIUJE.

niekas iš mūsų nesirūpina. Balfas asmeninių ryšių atstoti negali ir negalės). Pati opiausia problema tai išvystyti kaskart didesnis tolimas nuo tėvynės. Ne tik mūsų vaikai sako, kad negrįžti Lietuvon, jei ji ir būtų laisva, bet ir daugelis mūsų taip jaučia, nes daugeliui ubi bene ibi patria. Tragiška, kad ne tik tolstama, bet ir stengiamasi tą tolimą pateisinti ir net laikyti jį dorybe. Mat, bendravimas su "pareigūnais" iš Lietuvos jau reiškia atsiskykimą nuo nepriklausomybės. Visas laisvas pasaulis gyvena ekumenine dvasia -- vienu su kitais artėjimu, tik mūsų "patriotai" laiko raupsuotu kiekvieną, kuris pasikalba su "komunistu" iš Lietuvos. Kol dominuos šitokia dvasia, visos mūsų pastangos bus "tuščios pastangos". Išvija eis savo keliu, tauta savo. Kad to nevyktų, išvija turi rasti kelią bendravimui su tėvyne, kuri demagogai vadina bendravimu su okupantu, išplėsti bei suintensyvin-ti.

Jei tokia nuomonė būtų buvusi Vienybėje, tai, žinoma, Darbininkas ją būtų išplūdęs, kaip nesiderinančią su "vaduotojų" linija.

DIRVA APIE DR. VALIŪNĄ

Dirva taip pasitinka naująjį VLIKo pirmininką dr. K. Valiūną (Dirva, nr. 51 sausio 13 d.):

Lietuviškosios Chicagos politinio gyvenimo stebėtojai teigia, kad iki šiol retai kam nors yra pasisekę vienu ypu sudaužyti tiek daug politinio porcelano, kaip naujam VLIKo pirmininkui dr. Kęstučiui Valiūnui per jo "blitz" vizitą laisvųjų lietuvių sostinėje.

Reikia prisiminti, kad tarp čia reziduojančio ALT ir dabar New Yorke prisiglaudusio VLIK iki šiol kai kada pasitaikydavo visai natūralus "trynimosi", retkarčiais nereikalingo "paralelizmo", na, o dažniausiai bendradarbiavimo, nes šiaip ar taip didžiausią savo pajamų dalį VLIK gauna iš ALT. Todėl visai normalu, kad naujasis VLIK pirmininkas savo veiklą pradėtų vizitu Chicagos lietuviams, juo labiau, kad netrukus turi įvykti veiksnių konferencija.

Taip dalykams susiklosčius, dr. K. Valiūnas praeitą ketvirtadienį nusileido O'Hare aerodrome, kur jį pasitiko inž. A. Rudis, ALT valdybos pirmininkas. A. Rudis naujam pirmininkui buvo išrūpinęs vizitą miesto mēru R. Daley, kuris kitais metais vėl kandidatuoja ketvirtam terminui ir todėl yra susirūpinęs visų tautinių grupių parama, juo labiau, kad respublikonai išstato savo kandidatu lenkų kilmės asmenį ir laukiama labai aštrios priešrinkiminės kovos. Tam vizite dalyvavo ir Al. Kumskis, kuris ruošiasi kandidatuoti į miesto aldermanus.

Po to Valiūnas, vis Rudžio lydymas, apsilankė Naujienų redakcijoje pas dr. P. Grigaitį, vizitavo prel. M. Krupavičių, o vakarą buvo iš anksto rezervavęs susitikimui su savo draugais Palmer viešbutyje. Pasirodo, kad naujojo pirmininko draugų dauguma yra "frontininkai" ar jiems labai artimi asmenys. Tiesa, pakviestųjų atvykusių ir neatvykusių, tarpe buvo ir keletas kitų pažiūrų asmenų, kurių pakvietimas priminė Amerikos politikos gyvenimo

Stebėtojo pastabos

Jaunimo metais, seno Amerikos lietuvių dėka, pasirodė dovana ir pamirštam jaunimui -- Amerikoje gimusiam, Prelato J. Karaliaus \$10,000 auka, išleista trijų lietuvių kalbos žinovų (du lietuvių, vienas amerikietis) "Introduction to Modern Lithuanian", 80 puslapių vadovėlis, su 40 lietuvių kalbos pamokų. Kaina aukštoka: \$7.

Montrealio Gazette įdėjo paveikslą "Polish Ball", kuri suruošė Kanados R. C. A. F. lenkų lakūnų 310 "Wilno Wing". Šiam "Vilniaus sparnui", organizuojantis prieš kelis metus, Kanados Lietuvių Taryba įrodinėjo Kanados aviacijos viršūnėms, kokiais sumetimais lenkai pasisavino Lietuvos sostinės vardą. Deja, jų žodžiai liko be atgarsio, nes baluje dalyvavo žymūs kanadiečiai.

Dr. K. Griniaus šimto metų gimimo sukaktis buvo šen ir ten kukliai paminėta, nes nesugebėta pritraukti senųjų Amerikos lietuvių, ypač sandariečių ir vienybininkų. Oficialieji Dirvos tautininkai jų nuverstą Lietuvos prezidentą drovisi pagerbti. Brooklyne diplomatas dr. Bačkis prisiminė velionio 1953 m. tartus žodžius: "Apie 1895 m. lietuviuose subrendo mintis, kad caro reikia ne ko prašyti, bet kuo aštriau jį valdžią kritikuoti. Lietuva, sako, reikia užtvindyti draudžiama spauda. Reikia, be to, vienyti su kitų Rusijos tautų revoliucionieriais. Žodžiu, valdžią reikia griauti, ne laikytis "žvėries neerzinti" politikos".

Gaila, kad mūsų dabartiniai veiksniai taip atsilikę nuo 1895 metais lietuviuose subrendusios minties. Vietoje užtvindyti Lietuvą lankymais, varoma propaganda ten nei nosies nekūti. Vietoje jungtis su kitomis didrusių bolševikų pa-

stebėtojų labai dažnai kartojamą D. C. Warner posakį: "True it is that politics make strange bedfellows". Kai kas teigia, kad ten buvo susirinkusi ALT pirmininko priešų koalicija...

Sekančią dieną naujasis pirmininkas aplankė vyskupą Brizgį, Draugą ir l val. po pietų išskrido. Nepasimatė su juo kiti ALT valdybos nariai. (Reikia pasitebėti, kad ALT nėra vienalytė institucija, bet sudėtinė keturių srovių ir visos eilės organizacijų organizacija, todėl pageidautinas išsikalbėjimas su visa valdyba, o ne tik kai kuriais jos asmenimis). Savaime aišku, kad naujasis pirmininkas nerado reikalo "kontaktuoti" nė vieno tautinės srovės veikėjo. Velniui jų gaudė Daukus su savo "tape recorderiu" pasikalbėjimui per radiją ir A. Šlutas, kuris naują pirmininką norėjo Chicagai pristatyti per savo "Lietuviai televizijoje" programą. Lūdniausia, kad pirmininkas nenumatė vizito tai institucijai, kurios išlaikymu mūsų visi veiksniai iki šiol labai didžiavosi -- Lietuvos generalinio konsulato."

vergtomis tautomis, mūsų kiai tariasi "dirbkime vieni".

Australijos latviai išleido savo pasiuntinio Berlyne Krievišio 332 psl. atsiminimus "Vinas Dienas" kur, tarp kitko, nušviečia Latvijos diplomatinis santykius su Vokietija Hitlerio-Stalino 1939 metų susitarimo išvakarėse. Krievišio kolega buvo mūsų Škirpa, bet, gaila, nieko negirdėti apie plk. Škirpos knygą.

1958 metais rašytoje, bet tik neseniai išspausdintoje Lietuvos istorijoje, vokietis istorikas prof. M. Hellmanas sako: "Lietuvių tautos patirtieji pagrindiniai sukrėtimai, be abejo, paliks gilų pėdsaką jos politinėje ir istorinėje sąmonėje. Bene atsiskays sapno, būk maža lietuvių tauta pati savaime pajėgi spręsti savo politinį likimą".

NAUJIENOSE...

Atkelta iš 3 psl.

tūringi ir garbingi Lietuvos žydai tvirtai paliudijo teišėjui žydai ir Vilniės advokatams žydams, kad juos ir kitus žydus BE JOKIO ATLYGINIMO, rizikuodamas savo gyvybe, išgelbėjo nuo hitlerininkų sunaikinimo tikrai taurus lietuvis patirtas, jiems seniai pažįstamas šaulys D., kurį dabar nežinia kodėl Chicagos šauliai iš kuopos "atleido"... Tai yra nesunkiai patikrinamas faktas. Minėtas p. D. gyvena Chicagoje ir Naujienų redakcijai yra gerai žinomas. Minėti žydai gyvena ten pat ir jų adresai yra žinomi.

Ir tai ne vienintelis pavvyzdys. Panašūs atsitikimai dažnai aprašomi mūsų ir Lietuvos spaudoje.

Kitu atveju tas klausimas, irgi, neseniai buvo svarstytas vienoje Chicagos žurnalistų kultūrinėje popietėje, kalbant apie Varšuvą. Panašią dalyko esmę tvirtai konstatavo keli žurnalistai, pasiremdami žinomų žydų paliudijimais ir literatūra. Tiesa, kiek karščiau oponavo vienas, berods, dar pirmininkavęs žurnalistas ir žadėjo parodyti kažkokius jo surinktus "šturpius" dokumentus. Bet neteko jų pamatyti ir girdėti, kad būtų kur parodęs. Gal tik kalbėjo iki tol, kol gavo š. žvaigždę... Juk sunku patikėti, kad jis talkininkautų Mr. Y. ir K. komitetui.

Labai teisingą to klausimo esmės apibūdinimą teko užtikti vienoje knygoje apie Varšuvos getą. Tos knygos autorius ne koks nors eilinis žydas, bet Varšuvos geto sukilimo komiteto narys. Ten jis tekalba tik apie įvairių tautybių atskirus asmenis, atskalas, dalyvavusias drauge su vokiečiais Varšuvos geto sunaikinime. Pasirodo, kad jų tarpe buvo ne tik lenkų, bet ir žydų!

Reiškia, ne tiek atskiri asmenys ar grupės čia kaltintinos, kiek sistemos, santvarkos.

Tai tokia yra gyvenimiškos tiesos esmė. A. Z.

Argentinoje...

Argentinijos Lietuvos Balso savo sausio 5 d. laidoje rašo, kad Vlodo Rask-Rasčiausko organizuota kalėdinė ekskursija atvyko į aerodromą Ezeiza gruodžio 21 d. 17 val. Pats Rasčiauskas atskrido vėliau, atšvėsdamas Kalėdas virš debesų, tarpe Chilės ir Peru. Apsistojo Plaza viešbuty. Jo organizuotą ekskursiją sutiko: inž. Jonas ir Katalina P. Čekanauskai bei Antanas ir Veronika Čekanauskaitė, Kanišauskai sutiko Joną Čekanauską, atvykusį iš Kalifornijos. (Inž. Jono Čekanausko pusbrodis).

Broliai Jonas ir Jurgis Labuckai sutiko savo seserį Uršulę Labuckaitę ir jos vyrą Jurgį Railą, atvykusius iš Detroito. Jono Labucko dukrė moksleivė Raitlienė įteikė gėlių puokštę.

Vladas Leita sutiko savo giminaitę Stefaniją Sviderskienę ir jos draugę Emiliją Steponienę, atvykusias iš Chicago.

Dr. Aldo Šlepetys su savo tėvais ir Violeta Bertašūtė su savo vyru P. Čepurna sutiko tuo pačiu lėktuvu atskridusius iš Peru daillinukę Wandą Bertašūtę ir jos vyrą Pelayo su vaikučiais.

Savo automobiliais ekskursantus patikti buvo atvykę Julius Petronis, pavėžinęs A. L. Balso leidėją Praną Ožinską, padariusį sutiktuvų nuotraukas, ir red. K. Norkų. Optikas Vilius Raslūnas atvyko su tiktai Elena Grigaliūnaitę Zubrickienę su vaikučiais, bet jie, per tą pačią V. Rasčiausko agentūrą jau buvo atskirę. Taipgi sutikime dalyvavo industrialas Vladas Deveikis su sūnum Romu, o su jais sykiu buvo atvykęs Augustinas Varškys, kuris su savo šeima atskrido iš Chicago anksčiau. Jis padarė sutiktuvų filmą.

NAUJŲ METŲ SUTIKTUVĖS

Tradicinėje Naujų Metų sutikimo vakarieneje A. L. Centre dalyvavo apie 150 svečių.

Po turtingos vakarienės, prie tortų ir sidros, ALC

pirmininkui A. Jasulčiui tarus žodį, nuotaikingas kalbas pasakė trys chica-glečiai: Walter Rask-Rasčiauskas, Romas Malėla ir Matildė Čekauskaitė-Varškienė, dalyvavusi su visa šeima. Taipgi dalyvavo Adelė Peseckaitė-Batalienė iš JAV ir kiti užsieny svečiai. Nuotraukas padarė J. Mičiūdas.

Rytojaus dieną, 1967 m. sausio 1-ąją, vakarienės rengimo darbininkai su talkininkais pietavo ALC salėje. Susirinko apie 60 žmonių. Pasikeitęs naujame metais linkėjimais, L. Mušketai skambinant pianu, J. Wychlo grojant akordeonu, jaunimas padainavo Palangos vėjelį, Buvo gera gaspadinė ir kitų dainų. Paskui svečiai pašoko raitelinę polkutę ir valsą.

KALĖDINĖ EGLUTĖ

Tame pat Arg. Liet. Centre savaitę anksčiau buvo surengta Kalėdų eglutė, kurią gražiai papuošė mažųjų ansamblių "Papartyno" vadovė Ona Ožinskienė, talkinant Stasiui Lipinskui ir kt.

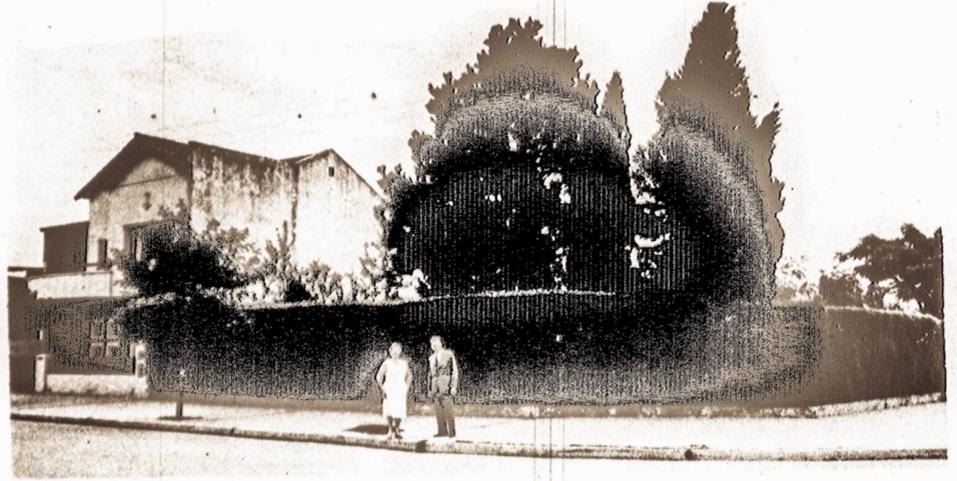
Po oficialių sveikinimų pasirodė "Papartynas". Pirma buvo dainos ir deklamacijos, o vėliau ir vaidinimas. Vaidinta O. Ožinskienės (pagal Birutės Pūkelevičiūtės plokštelę) parengtas vaidinimas "Zuklo Pulkio byla".

Po programos, Kalėdų Senelis (Alfonzas Karosevičius) visiems "Papartyno" dalyviams įteikė inž. Vlodo Venčkaus aukomis nupirktus saldinius. Ansamblio vadovė ir programoje dalyvavusi Zuzana Valadkaitė gavo gėlių.

RUOŠIAMASI KONGRESUI

Tuo tarpu Buenos Airės mieste lietuviai ruošiasi Pietų Amerikos Amerikos Lietuvos kongresui, kuris tenai prasidės vasario 1 d.

Kongreso rengimui paremti plaukia aukų iš vietos pramonininkų. Argentinos Liet. Balsas praneša, kad inž. Jonas Čekanauskas paaukojo 50 tūkst. pežų, o pramonininkas Vladas Deveikis -- 5 tūkst. pežų. Abu jie pernai yra dalyvavę



Vienas lietuviškų centrų Buenos Aires, Argentinoje, kur ryšium su Pietų Amerikos Kongresu apsilankys daug užsienio lietuvių - tai Argentinos Lietuvos Balso sodyba. Stovi leidėjai Ona ir Pranas Ožinskai.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Liet. Jaunimo Kongrese Chicagoje.

Kalbėdami apie artėjantį Kongresą, argentiniečiai rūpinasi jo pasisekimu, nes nenori, kad jis būtų toks, koks prieš dvejus metus buvo Sao Paulo, Brazilijoje. Argentinos Liet. Balso red. Kastantas Norkus sausio 5 d. rašo savo vedamajame, kad "Ne eilinai uždaviniai laukia Argentinos lietuvių koloniją šiais 1967 metais..."

mos ir lietuviai komunistai Urugvajuje buvo ir tebėra, palyginamai, gausūs ir neblogai organizuoti. Talkinami dar buvusios plečkaitininkų anarchistų grupelės, kai kurios spaudos bendradarbių, kraštutiniai kairieji kuri laiką buvo sudarę net per daug išpūstą savo stiprumo įspūdį. Lietuvių patriotų pasireiškimai buvo lyg ir nustelbti.

Tačiau būklė į gerąją pusę ėmė keistis iš Buenos

Aires į Montevideo persikėlus Lietuvos Pasiuntinybei (1947 m.) ir dar daugiau -- įsikūrus lietuviams jėzuitams, kurie Cerro priemiestyje pastatė (1953 m.) religinį bei kultūrinį centrą: bažnyčią su vienuolynu, salėmis ir sporto aikšte. Aplink šią tvirtovę ėmė organizuotis ne tik katalikai, bet ir kiti geros valios lietuviai. Susikūrė keletas draugijėlių, choras, tautinių šokių ansamblis, šeštadieninė mokykla, krepšinininkai.

URAGVAJAUS LIETUVIAI

Urugvajaus lietuviai beveik visi yra susitelkę į Montevideo, šalies sostinę, jos priemiesčius ir apylinkes. Toliau tik viena kita negausių ūkininkų grupė ir pavieniai, nesudarydami jokių lietuviškų telkinų. Montevideo ir apylinkių lietuviai, neskaitant kitų tautybių buvusiu Lietuvos gyventojų, dabar gali siekti tarp 4 -- 5 tūkstančių, apytiksliai skaičiuojant. Ilgą laiką kaikieno skelbti tariami 8 ar 10 tūkstančių lietuvių Urugvajuje, tebuvo tik nenuosaikios vaizduotės perdėjimas.

Skaičiumi Urugvajaus, tiksliau Montevideo, lietuvių kolonija tad yra trečia-sis mūsų tautiečių telkinys P. Amerikoje. Po II Pas. karo čia atvyko tik pora lietuviškų šeimų. Visi kiti buvo iš didžiosios išėivių bangos į P. Ameriką maždaug prieš 35 metus.

Urugvajaus lietuvių dvasinio ir ekonominio gyvenimo sąlygos panašios į Argentinos lietuvių gyvenimą, nors kitame La Platos krante yra stipriau įsikūrusių tautiečių, pasinaudojant palankesnėmis didelės šalies galimybėmis. Per du pirmuosius dešimtmečius Urugvajaus lietuviai turėjo siauresnes ir kultūrinės veiklos sąlygas.

Didžioji dauguma lietuvių Urugvajuje buvo fabriku, ypač skerdyklų darbininkai, vertėsi amatais, smulkia prekyba ir pramone, o dabar yra nemaža jau pensininkų. Tik nedaugelis sėkmingiau ekonomiškai prasi-musė. Bet iš čia gimusios kartos atsiranda vis daugiau studijuojančio ir įstaigose dirbančio jaunimo.

Montevideo praetyje, o ypač dabar, plačiai žinomas kaip tarptautinio komunizmo propagandos ir subversinės akcijos centras P. Amerikoje. Visados veikdami laisvai ir nestokudami finansinės para-

Tel. TAYlor 7-9842

T H E

Arlington

ON A IR JONAS VALAIČIAI Savininkai

Restaurant

385 Arlington Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW IR ADELE MAŽEIKAI Savininkai

80-15 Jamaica Avenue, Woodhaven 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-3112

WINTER GARDEN TAVERN Inc.



VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas EV 2-6440

SALE VESTUVĖMS ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA Patarnauja perkant ir parduodant namus, apdraudimo reikaluose, užpildant taksus.

ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU Parduoda bilietus visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas.

MONEY ORDERS.

87-09 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

Ray's LIQUOR STORE

JUOŽAS MISIŪNAS

Ivairiausi amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y.

Tel. Virginia 3-3544



SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Žymusis Lietuvos krepšininkas, Sov. Sąjungos krepšinio rinktinės kapitonas Modestas Paulauskas Vilniaus Sporto laikraščio naujametinėje anketoje "Dešimt geriausių Tarybų Lietuvos sportininkų 1966 m." tapo Nr. 1. Anketoje dalyvavo 2338 laikraščio skaitytojai, kurių tarpe buvo ir iš užjūrio valstybių, sudarė tokį dešimtuką: 1. M. Paulauskas, 2. A. Aleksiejūnas, 3. R. Tamulis, 4. L. Balaišytė, 5. V. Jaras, 6. K. Orentas, 7-8. A. Bagdonavičius ir Z. Jukna, 9. L. Jukeliene, 10. E. Petkuvienė. Teisingiausia geriausiųjų sportininkų dešimtuką atsiuntė Vilnius Petrauskas, šiuo metu tarnaujantis sovietinėje armijoje Kaliningrado (Karaļiaučiaus) srityje.

Geriausias Lietuvos sportininkas yra daug po pasaulį keliaavęs vyras. Jis du kartus yra buvęs ir JAV, kur su juo buvo susitikę ir nemaža lietuvių, nors kai kurie mūsų "žymūnai" viešai kažkodėl susitikimo "neprisimena." Apie savo keliones M. Paulauskas taip pasakoja (Sporto 1966 m. gruodžio 31 numeryje): "Vakarų pusrutulio man jau geriau pažįstamas negu Rytų. Spręskit patys. Du kartus buvau JAV, Meksikoje, Argentinoje. Po vieną kartą -- Kuboje, Ekvadorę, Peru, Čilėje, Brazilijoje. Tad Vakarų pusrutulio geografią jau galėčiau dėstyti. Išvažinėta Europa. Teko buvoti ir Afrikos žemyne, kai mūsų lėktuvas kelioms valandoms nutūpė Senegale ir Liberijoje. Tačiau Azijos ir Australijos dar nemačiau. Iš dalies ši išskolinimą tikiuosi "padeingti" ateinančiais metais per universiadą, kuri vyks Tokijoje".

M. Paulauskas laimėjo ir daugiau konkursų. Jis buvo išrinktas ir geriausiuoju Kauno Kūno Kultūros Instituto (studijuoją II kurse)

sportininku. Be to, Paulauskas laimėjo Lietuvos televizijos komiteto sporto skyriaus konkursą, kuriam specialiai ir žiūrovai (laiškus atsiuntė daugiau negu 2000 žmonių), rinko 5 geriausius žaidėjus. Šiame iš pernykščio penketuko liko tik nugalėtojas M. Paulauskas, o visi kiti buvo nauji: 2. rankininkė E. Petkuvienė, 3. krepšininkė L. Jukeliene, 4. krepšininkas R. Venzbergas, 5. tinklininkė T. Mitrofonova.

Įdomu pažvelgti ir į kitus Lietuvos sportinius konkursus. Vakarinių naujienų laikraštis rinko geriausiųjų futbolininką, kuriuo tapo Vilniaus Žalgirio žaidėjas G. Kalėdinskas.

Dešimtąjį Lietuvos radijo sporto skyriaus konkursą trečius metus iš eilės laimėjo bėgikas Adolfas Aleksiejūnas, kuris pralenkė disklininką V. Jarą. Po jų radijo konkurse rikiavosi: 3. bėgikas K. Orentas, 4. ietininkas B. Burokas, 5. bėgikas J. Buldygerovas, 6. bėgikė Z. Vizbaraitė, 7. bėgikė T. Raponavičienė, 8. bėgikas A. Gedminas, 9. šuolininkas A. Vaupšas, 10. ietininkė J. Dunauskaitė. V. Jaras tapo pirmuoju laikraščio Liaudies sargyboje redakcijos rinkto geriausiuoju Dinamo sporto draugijos sportininku.

Lietuvos sporto žurnalistų federacijos nariai rinko geriausias Lietuvos komandas. Daugiausia (66) balsų atidavė Sov. Sąjungos čempionėms -- Kauno Žalgirio rankininkėms. Antroje vietoje liko pasaulio vicečempionai -- Vilniaus Žalgirio vyrų keturvietės valties igula. III vietą užėmė Kauno Žalgirio krepšininkai, o po jų -- Vilniaus Žalgirio futbolininkai ir Vilniaus Žalgirio moterų akademinė aštuonvietė.

LIETUVOS RANKININKĖS DĖL EUROPOS TAURĖS

Kauno Žalgirio rankininkės, pas save nugalėjusios Rostoko Emporo (iš R. Vokietijos) sportininkes 9:8, gruodžio 21 d. buvo nuvykusios į Vokietiją ir žaidė Rostoko mieste antrąjį susitikimą. Jis baigėsi lygiomis 6:6 ir tokiu būdu kaudietės gavo teisę rungtyniauti Europos tautų ketvirtfinalyje. Antroje rungtynėse prieš vokietes kaudietės vedė net 5:1, tačiau rungtynių antrasis kėlinys buvo nelabai lietuviškas sėkmingas.

KRONIKA

* JAROSLAVAS KEPENIS (356 E. 30th St., Paterson, N. J.) yra pakviestas Sporto žurnalo naujuoju administratoriumi. Šio žurnalo antrasis numeris, kuris turėjo pasirodyti lapkričio mėn., dabar žada išeiti vasario mėnesį.

* JUOZAS BACHUNAS, PLB pirmininkas, atidarydamas XVII-siąs Australijos liet. sporto žaidynes, prasidėjusias 1966 m. gruodžio 27 d., paminėjęs lietuvių sportininkų pergalę neprikli. Lietuvoje ir dabartiniiais metais tėvynėje, kalbėjo: "Neabejoju, kad jūs to pasieksite ir Australijoje. Tik likite lietuvių sportininkai, lavinkite savo kūną ir akį, o kartu lietuvišką širdį ir jausmą. Kūno stiprybė ir grožis daugiausia pražydės, kai jį dar papuos kilni dvasia, išlavintą protą ir lietuviškoje dvasioje išnokusi širdis".

* VIENYBĖS 1966 m. Nr. 31 sporto skyriuje po patalpinta Vid. -- Vakarų sporto apyg. pirm. Z. Žiupsnio nuotrauka per klaidą buvo pažymėta, kad tai Neries komandos kapitonas Algis Varnas.

C. A. Voket
LIETUVIS ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

Skaniausia lietuviška duona gaunama
SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS, Sav.



PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS
Pristatome į namus prašome telefonuoti:
STagg 2-5938
36-40 Stagg Street
Brooklyn 6, N. Y.



Prie šio kryžiaus Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso vardu bus padėtos vainikas. Jis yra Buenos Aires, Avellanos liet. par. kieme. Nuotraukoje - dalis šv. Cecilijos choro dalyvių su dirigentu J. Rimavičium (kaireje).

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 8-9770

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

REPUBLIC LIQUOR STORE



JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas
322 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami palaidotuviniai pietos.

PRANAS BRUČAS
Savininkas
86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. VITzeinija 6-9319



PRANAS BRUČAS

VIENYBĖ

* A. GURECKAS pasitraukė iš PLB V-bos ryšinininko padėjėjo pareigų.

* ALEKSO MROZINSKO vadovaujamas Vyrų oktetas ir Jadvygos Matulaitienės šokėjų grupė atliks programą vasario 16 minėjime vasario 19 Webster salėje, New Yorke, 3 v. p. p.

* BROOKLYNO OPERETĖS CHORAS bal. 15 d. ruošiasi koncertui. Prašo kitas draugijas tą dieną pramogų rengti. Kartu koncertuos J. Petkaičio vadovaujamas choras iš Hartford, Conn.

* VLADAS BALTRUŠAITIS iš Apreiškimo par. Brooklyne išvyko į Chicago vargoninkauti Marquette Park Lietuvių parapijoje.

* LIET. MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA rengia vasario 25-26 dd. Maspetho par. salėje religinio meno parodą.

* J. DAUBĖNO iniciatyva New Yorke suorganizuota artistų grupė Lietuviškiems veikalams versti ir juos vaidinti anglų kalba. Grupę globoja Liet. Bendruomenė.

* FRED SCHMIDT vasario 16 proga New Yorke asamblėjoje pateiks rezoluciją Pabaltijo valstybių reikalu. Vienybės kaimynai Genevičiai patyrė, kad ir Simon J. B. Libowitz ruošiasi tokiai rezolucijai.

Pennsylvanijoje šiemet išrinktas legislatorium Lietuvos Uritis (Juraitis) imasi iniciatyvos taip pat panašios rūšies rezolucijoms.

* JŪRATĖ KAZICKAITĖ sausio 29 d. sekmadienį, dalyvauja "Password" programoje televizijos 2 kanale 5 v. v.

* ADV. S. BRIEDŽIUI ligoninėje padaryta operacija.

* INŽ. BRONIUS BANAITIS, 69 m. amžiaus, mirė Brooklyne sausio 11 d. Tai Lietuvos nepriklausomybės akto signataro Saliarono Banaičio, buvusio Lietuvoje spaustuvinininko sūnus. Palaidotas Cypress Hills kapinėse.

* SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ sausio 11 d. Jungtinėse Tautose įvykusiame United Nations Correspondents Association metiniame susirinkime rodė savo filmą, kurį ji susuko pereitą vasarą, kai Jungt. Tautų gen. sekr. U Thant įteikė korespondentų sąjungai vėliavą. Ši dokumentinė filmą žiūrėjo korespondentai, jų svečiai ir Jungt. Tautų spaudos ir informacijos skyriaus pareigūnai. Ryšium su palankiais atsiliepimais, kurių filmas susilaukė, Salomėja Narkėliūnaitė pakviesta į parodyti UN Cine Club, kuriam ji jau kelinti metai priklauso. Filmas yra 16 mm., spalvotas.

* NEW JERSEY LIETUVIŲ TARYBA šiemet vasario 16 minėjimą rengia vasario 12 d. Newark, New Jersey. Minėjimas įvyks šia tvarka: 10:30 val. Lietuvių par. bažnyčioje, Adam Street, pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. Kl. Bagdonavičiaus. Po pamaldų, trumpos apeigos prie Lietuviško kryžiaus, 12 val. šv. Jurgio Draugijos salėje įvyks minėjimas. Pagrindiniai kalbėtojai pakviesti VLIKo pirmininkas dr. K. Valiūnas ir kongresmanas P. W. Rodino. Meninę dalį atliks "Rūtos" ansamblis, diriguojamas muz. Algirdo Kačanausko. Visos New Jersey Lietuvių draugijos bei organizacijos kviečiamos kuo skatlingiausiai dalyvauti.

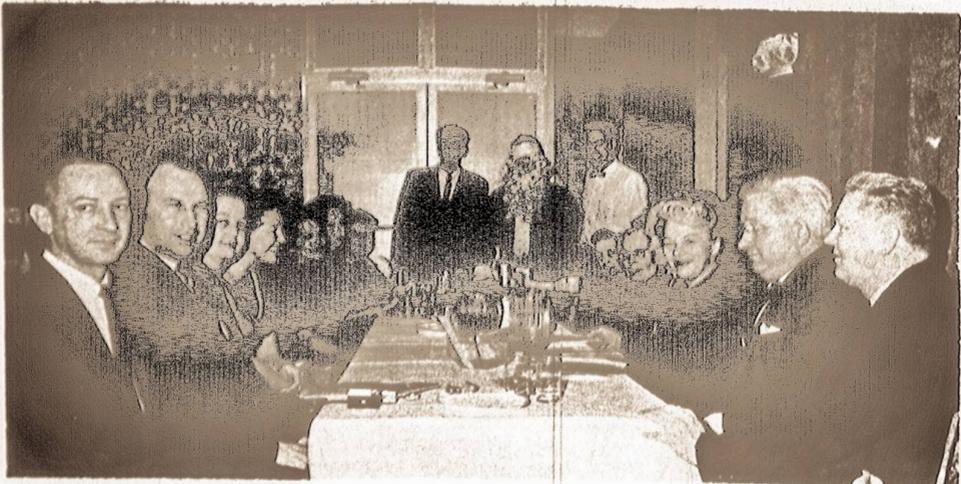
N. J. LT. VALDYBA

* PARDUODAMAS NAMAS Cypress Hills rajone, Brooklyne. Dviejų šeimynų su atskiru apšildymu. Geros pajamos. Vienas aukštas laisvas. Kaina \$13,000. Galima kreiptis bet kokiu laiku šiuo telefonu: 845-7792.



JŪRININKAS DRASUTIS ŠALTIS (viduryje) inž. A. Mačiūniui ir V. Tysliavienai pasakoja savo nuotykius, kaip jis pabėgo iš sovietinio laivo į laisvąjį pasaulį. Drasutis, 25 metų amžiaus, dabar gyvena ir dirba New Yorke.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka



VYTAUTAS BELECKAS, kuris Winter Garden tavernoje kasmet rengia vaišes savo lankytojų vaikams, šioje nuotraukoje matomas šiemet su dalimi tų vaikų tėvų ir Kalėdų Seneliu.

Marytė Diržienė jubiliatė

JONAS VALAITIS

Didžiąjame New Yorke Lietuvių priskaitoma apie 50,000. Jeigu tiek yra, tai, žinoma, iskaitomi ir New Jersey gyvena tautiečiai. N. Y. - N. J. rajone gyvena apie 15 mil. žmonių. Tad jei ir tikrai gyvena 50,000 Lietuvių šiame plote, tai lasas jūroj.

Vis dėlto toj jūroj turim įvairių Lietuvių. Savo laiku Brooklyne, kur daugiausia Lietuvių ir dabar dar tebegyvena, buvo net 41 siuvėjų dirbtuvė. Pusė tada gyvenusių tautiečių anksčiau ar vėliau duoną pelnėsi tose dirbtuvėse siuvėjų amatu. Ir kai buvę DP pradėjo New Yorkan vykti, pirmiausia juos tempdavome pas kriaučius. Tie kriaučių kontraktoriai naujlems atelviams suteikė pirmąjį uždarbį šioje šalyje.

Kriaučių tarpe buvo ir Jurgio Diržio dirbtuvė, iš kurios niekas neišėjo tuščiomis. Jei kam reikėjo palto - gavo, kostumo - gavo ir tą. Reikėjo aukos - visada ir auka buvo suteikta.

Mirus Jurgiui Diržiui prieš keletą metų, dirbtuvė atiteko jo žmonai Marytei, kuri ir anksčiau savo vyrui visą laiką padėjo.

Ši energinga moteris savo dirbtuvę ne tik išlaikė, bet sumodernino, patobulino ir padidino. Dabar keturiasdešimtčiai kitų Lietuvių dirbtuvių užsidarius, Diržienės liko vienintelė. Taip liko tik viena Lietuvių kriaučių dirbtuvė.

Pas Diržienę dabar dirba 80 asmenų, iš jų 60 yra lietuviai.

Gyvenant tarptautiniame mieste, sunku apeiti be kilitataučių. Dirbtuvė yra įkurta 41 Wyckoff Ave., Brooklyne.

Kas yra toji Marytė Diržienė?

Savo išvaizda atrodo, kad tik vakar atvykusi iš Lietuvos. Veidai raudoni, kaip sveikiausių Lietuvos žmonių. Kalba Lietuvos Lietuvių kalba ir visur dalyvauja su lietuviais. Nežinančius turėtų nustebinti, kad Diržienė yra Amerikoje gimusi lietuvaitė, dargi iš mano krašto - Naujosios Anglijos. Ji gimė Rumford, Maine, kur klimatas panašus į šiaurės Lietuvos klimatą: sveikas, vėsus, daug sniego, pušynai. Miestelis išsilaiko iš popiermalkių. Toj pramonėj dirba apie 50 Lietuvių.



MARYTĖ DIRŽIENĖ (dešinėje) su savo mamyte Ona Stankiene, kurią ji atsiėmė iš Lietuvos ir kuri prieš porą metų grįžo į Lietuvą.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Marytė Diržienė, kuri dabar mini savo 50-tąjį gimtadienį, tenai gimė 1917 m. vas. 3 d. Sustiprėjo Lietuvių nuvykusi į Lietuvą, kaip yra buvę ir su šių žodžių autorium. Mums vie-

nos tautos amerikiečiams lietuviams yra dar viena proga pasididžiuoti ir pasidžiaugti.

Sveikiname Marytę Diržienę jos reikšmingo gimtadienio progal

VIENYBĖS REIKALAI

ATSIPRAŠOME SKAITYTOJUS, kad šis numeris jus pasiekia taip pavėluotai. Tai įvyko todėl, kad turėjome daug kliučių sugedus mašinoms, kuriomis renkamas tekstas. Kai kurias reikėjo atiduoti į fabriką pataisyti ir darbas užtruko ilgiau negu tikėjomės.

VIENYBĖ, be to, tebepergyvena finansinius sunkumus, laikraščio leidimo išlaidoms nuolat didėjant. O kai skaitytojai laiku neapmoka prenumeratos, ar skelbėjai už garsinimus, tai nenuostabu, kad laikraštis vėluoja. Neužtenka laikraštį suredaguoti, techniškai paruošti spaudai. Reikia ir lėšų spausdinimo išlaidoms apmokėti, pašauti už prisiuntimą ir įvairiems reikmenims užpirkti.

TODĖL PAKARTOTINAI prašome - NEUŽMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ LAIKUI! Turime ilgamėčių skaitytojų, kurie pav. jau penkeris metus nė cento nemokėję už laikraštį. Jų tarpe labai turtingų Lietuvių, veikėjų ir profesionalų, iš kurių Juozas Tysliava praeityje, tik asmeniškai juos aplankęs, išprašydavo prenumeratos mokestį ir auką. Mes nepajėgiamė tai daryti, nes nėra kas pavaduotų techniškuose darbuose laikraštį ruošiant spaudai. Vienybės personalas per mažas, reiktų mažiausia poros žmonių, dirbančių pilną laiką, visiems darbams atlikti.

MIELUS VIENYBĖS SKAITYTOJUS prašome mums padėti - laiku apmokėti prenumeratą, paremti savo auką, kad laikraštis kas savaitę jus laiku pasiektų.

PRENUMERATA METAMS - \$7.00. Siųskite šiuo adresu: VIENYBĖ, 192 Highland Blvd., Brooklyn, New York, 11207.

VIENYBĖS LEIDĖJA